

Orsaker till Ungernrevolten 1956

- Röda Armén ockuperade Ungern.
- Ungern Staliniserades 1948 - 1953.
- Avstalinisering 53-55
- Chrusjtjovs tal.
- Polen fick lite svängrum.

Budapest under ww2.

- Pilkorsana (ungerska fascister) tar makten i oktober 44.
- Genomför ett fruktansvärt massmord på judar.
- Går på nytt i krig mot Sovjet.
- Tyskland har tidigare ockuperat Ungern.
- Detta gör att Ungern blir ett slagfält under kriget.
- Budapest förstörs.

Röda Armén

- Ungern hade deltagit i kriget på Tysklands sida.
- Stalin ansåg att Ungern var lika mycket fiende som Tyskland.
- Sovjetiska soldater begick fruktansvärda handlingar mot civilbefolkningen under "befrielsen".
- Kommunisterna i Ungern kunde begära makt med hjälp av hot om Röda Armén.
- Malenky Robot – ca 600 000 skickas till Gulag.
- Sovjet gör tre saker när de ockuperar:
  - Letar upp "krigsförbrytare", verkliga och påhittade.
  - Organiserar återuppbyggnaden av området (straffarbete).
  - Kräver krigsskadestånd genom plundringar.
- Zsuzsas mormor och morfars historier. (Våldtäkter, plundringar och bortförande från brödkön.)

Kommunisterna tar makten i Ungern.

- Ungern har ett fritt val 1945, Småbrukarpartiet får 57 % av rösterna, kommunisterna 15 %.
- Kommunisterna kräver plats i regeringen ändå.
- De kräver jordreformer och saboterar regeringsarbetet genom att organisera strejker.
- Ungern är i totalt ekonomiskt kaos efter kriget. Världsrekord i inflation.
- De tar också hand om inrikes ministeriet och polisen.
- De tar hand om att straffa krigsförbrytare.
- Detta gör att de kan inleda utrensningar mot de andra partierna.

Först så tar man småbrukarpartiet...

- Först kupper man bort Småbrukarpartiet.
  - Anklagar dem för lynchning av ryska soldater och förbjuder alla ungdomsorganisationer.
  - Avsätter premiärministern i en kupp 1946
    - Femårige sonen ska inte få lämna landet om han inte går med på kommunisternas krav.
- 1947 val i vilket man fuskar med den blå valsedeln.
- Blir största parti (22 % av rösterna).

...sen tar man socialdemokraterna.

- När man väl har tagit makten genom att man är "största" parti så börjar utrensningarna.
- Socialdemokraterna tvongas att gå med på att de ska slå samman sitt parti med kommunisternas.
- Det nya partiet styrs av kommunisterna, så klart.

Nu inför man enpartistat genom val.

- 1949 genomför man ett val där det bara går att rösta på kommunisterna.
- Detta gör man för att man ska ta kontrollen över parlamentet.
- När man väl har fuskat igenom ett val kan man ändra grundlagen och införa en kommunistisk stat.
- Rakosi, Matyas blir Ungerns diktator.
  - Mer stalinist än Stalin.
  - Stalins bästa lärljunge.

Terror mot befolkningen.

- Hemliga polisen
  - Hundratusentals anställda och informatörer.
  - Mapper på över 1 miljon människor. (Zsuzsas mormor och morfar.)
  - ”Gasen stängs av”.
- Mellan 1950 – 1953 inleds mer än en miljon fall av åklagare.
- Av dessa tas 650 000 till rättegång.
- Av vilka 390 000 döms till straffarbete, fängelse eller döden.
- 1953 finns det 100 interneringsläger runt om i Ungern med minst 44 000 straffarbetsfångar.
- Satsar på Tung industri (47% av NI).
- På 4 år har 257 000 män och kvinnor tvångsförflyttats in till industristäderna.
- trångboddhet. 20 % av stadsbefolkningen bor i utdömda lägenheter.
- Svält bland befolkningen (800 000 har ingen sådd för nästa års skörd 1953, samt att de har tömt alla reserver.)
- Reallönetapp på 30% jämfört med 1938.
- Politisering av allt, 30 min läsning av Szabad Nép.

1953 har man fått nog, en reformperiod inleds och avslutas 1955.

- Imre Nagy blir ny ledare.
- Han inser att tvångskollektiviseringen och den enahanda satsningen på tung industri inte kommer att fungera.
- Genom ett antal reformer så får ungrarna det mycket bättre.
- 1955 blir man rädda i Moskva och avsätter Nagy.
- Den djupt hatade stalinisten Ernő Gerő blir ny ledare.
- Folket är chockade, de vill absolut inte gå tillbaka till de hemska åren.
- Den här gången har man dock fått smaka på friheten.
- Detta är starkt bidragande till att man genomför en revolt 1956.

1956

- I februari håller Chrusjtjov tal i Högsta Sovjet. Han fördömer Stalins terrorvälde och personkult.
- Han talar om "olika vägar till socialism". Något som tolkas av de ockuperade länderna att nu kan de gå sin egen väg utan att Sovjet ska ingripa.
- I Polen inleds en reformperiod under Gomulka.
- I Ungern tvingas kommunisterna att erkänna att Rakosi var ett svin som förföljde folk och avrättade oskyldiga.
- Kommunisterna börjar tappa ansiktet.

Upproret börjar som en studentprotest.

- Man utlyser en demonstration den 23 oktober. Först förbjuder kommunisterna den men sen backar de.
- Man samlas vid Bem-statyn.
- Bakom precis finns en militär anläggning
- Framför ligger Hemliga polisens högkvarter.
- När ingen skjuter mot dem blir de stärkta i sin tro att detta ska gå vägen.

Man marscherar till Parlamentet

- Demonstranterna kräver att Imre Nagy ska bli partichef igen.
- Kommunisterna håller ett tal i radion där de fördömer demonstranterna och kräver att de ska ge sig hem, annars...
- Nagy går till sist med på att hålla ett tal där han säger att demonstranterna ska gå hem och sluta bråka.
- Folk blir sura och beger sig mot radiobyggnaden där de vill att deras krav ska läsas upp.

Radiohuset - oroligheterna bryter ut.

- Tumult och skottlossning bryter ut vid radion.
- Folk går därifrån till militärförläggningar och hämtar vapen.
- Under natten den 23 oktober så sprider sig upproret över hela Budapest.
- Sovjetiska tanks och den ungerska armén slåss emot demonstranter.
- Den 25 oktober beskjuts demonstranter framför parlamentet.

Stalinstatyn rivs.

- Stalinstatyn rivs och motståndsfickor bildas runt om i staden.
- Striderna fortsätter under den 25, 26 och 27 oktober.
- Den 28 oktober bildar Imre Nagy en ny regering, han lovar att återgå till demokratiska val och ger plats i sin regering till gamla småbrukare etc.
- Den 30 oktober begås en massaker mot hemliga polisen.
- Moskva ångrar sig och bestämmer sig för att slå ner upproret.

4 november rullar tanksen in.

- Nagy flyr till den jugoslaviska ambassaden men luras ut och grips.
- Striderna fortsätter men sovjet bombar sönder och samman Budapest.
- Sovjet har krossat ett folkligt uppror och visat världen att de inte tänker tillåta något land att lämna deras inflytelse område.
- Samtidigt har Suezkrisen dragit igång och världens ögon är riktade åt ett annat håll.

Konsekvenser av Ungernupproret.

- 200 000 ungerska flyktingar.
- Sovjet tänker inte låta något av deras länder lämna dem.
- Ännu viktigare, USA tänker inte ingripa i händelser i den sovjetiska sfären.
- Början till slutet på kommunismen – sovjet visar med all tydlighet att de ockuperar länderna i Öst och de tänker inte tillåta någon egen väg för dessa länder. När sen Sovjet under Gorbatsjov säger något annat, då börjar väldet falla samman.
- Alla andra länder i Öst lär sig att det inte är lönt att göra uppror.
- Sovjetunionen får väldigt dåligt rykte i västvärlden.